

Disabte, 13 febrer de 1937

PREU:

Any III Núm. 412
redacció: Administració:
Ronda Universitat, núm. 25.
Impremia: Tallers, núm. 48.
telèfons: 14446 - 22122
BARCELONA

15

CENTIMS

ULTIMA HORA

INFORMACIO • CRITICA • REPORTATGE

Avui, pàgina 4:

AQUELL DILLUNS DE
CARNAVAL, MORIA...

**Aquesta set-
mana havia
d'ésser la del
triomf de la no
intervenció!**

Disgust i malestar a l'ambient polític i preocupa- ció visible a les esferes diplomàtiques franceses

Ara, a París, s'adonen del "perill italià"!

Segons "L'Oeuvre", França ha recobrat tota la seva lli-
bertat d'acció, com en els dies anteriors a la no intervenció

L'insolent i humiliant, per als francesos, discurs de Goebbels

París, 13. — Als cercles polítics de París es considera que aquesta set-
mana havia d'ésser definitiva-
ment — la setmana del triomf de la
política de no intervenció. Ningú no
dubtava que seria possible l'establir-
ment d'un control efectiu per a evi-
tar l'entrada a Espanya d'homes i
material de guerra. Al qual d'ara
s'havien pres ja les mesures neces-
sàries perquè el control fos eficaç i
es creia conèixer a fons la situació
a Espanya per a presagiar que —fi-
nalment— la no intervenció havia
triomfant i l'única extensió del
conflicte espanyol a Europa.

La premsa de Múlnaga, els detalls
—fins aleshores desconeguts a Pa-
rís— de l'activitat italiana en el Sud
d'Espanya; la liquidació del statu
quo mediterrani i la sensació clara
que —amb els almanys a Galícia i
els italians a Múlnaga— l'alleança
franco-anglesa, des del punt de vi-
sta militar, perd tota la seva efica-
cia, han creat una sensació de dis-
gust i malestar en l'ambient polític
i una preocupació visible en les es-
feres diplomàtiques.

Aquesta impressió es reflecteix en
la premsa d'aquest matí. Els periò-
dics d'esquerra radical-socialistes,
socialistes, independents d'esquerra
havien procurat no tancar lligams
amb la no intervenció. No és un so-
ret per a ningú que quasi tots els
grups polítics de la Cambra actual
del Front Popular han defensat la
no intervenció com l'única política
susceptible de no tancar la insubsti-
tutable aliança amb Anglaterra. A-

quest matí el "perill Reichswehr" ha
deixat el lloc al "perill italià". Ja
no es tracta d'amagar a ningú que
Mussolini —en el joc espanyol— es-
tà a punt de sortir amb beneficis
d'importància excepcional.

«Le Petit Journal» afirma que
«als cercles oficials hom comença a
perdre la paciència» davant els a-
jornaments i trucs diplomàtics dels
feixistes. Pertinax indica una xifra:
a Espanya hi ha 30.000 «voluntaris»
italians.

La senyora Tabouis, a «L'Oeuvre»,
va molt més lluny. Diu resoltament
que la situació de França és molt
clara: ha recuperat la seva absoluta
llibertat, com en els primers dies
anteriors a la no intervenció.

La distingida comentarista afirma
que a Alemanya l'opinió està molt
dividida pel que fa a la guerra a
Espanya. Se sap que s'han practi-
cat detencions a Munio i Gladbach,
perquè uns obrers organitzaren una
reapropiació a favor dels obrers es-
panyols. A les fàbriques es declara
obertament que es desitja la vic-
tòria dels «roigs» i en general la
campanya de calúnnies de la premsa
nacional-socialista no ha fet efec-
te en l'ànim dels antics iul-
lars obrers d'Alemanya, els quals
consideren la lluita contra el feixis-
me a Espanya com la seva pròpia
lluita.

A París ha estat poc reproduït el
discurs de Goebbels. Els rars periò-
dics que el comenten destaquen la
insolència i el to humiliant amb que
tracta França.

16 de
febrer!

ULTIMA HORA PU-
BLICARÀ DILLUNS
UN NUMERO EX-
TRAORDINARI DE-
DICAT A COMME-
MORAR AQUELLA
GLORIOSA DATA

Pocs dies després de l'escla-
tant triomf electoral del 16
de febrer, els homes del Go-
vern de Catalunya tornaven
a trepitjar terra catalana...

Avui, a les quatre de la tarda, hi havia,
en una vorera de la Rambla dels Estudis,
davant dels cafès, més de quinze cotxes de
turisme.

Des de fa dies que hom repeteix que no
hi ha benzina. JA SE N'HAN ASSABEN-
TAT ELS SENYORS QUE VAN AL CAFE
AMB AUTOMOBIL?

Darrera un derrotista...

hi ha, sempre, un membre
de la "cinquena columna"

Cal que aquests indi-
vidus siguin castigats
implacablement

Alemanya voldria les colònies espanyoles

A Londres creuen que, militarment, el Reich
ha de mostrar-se prudent perquè li taltin reser-
ves alimentàries i l'escalp de l'opinió pública

Londres, 13. — Encara que als cercles oficials s'han donat poques explicacions sobre la importància que revestí l'entrevista von Ribbentrop-Hallfax, es considera que, més que discutir les reivindicacions colonials, allò que planteja l'ambaixador alemany fou la situació general de la política europea i les tendències que dominen avui la diplomàcia anglesa.

Des del punt de vista colonial sembla que els nazis, per ara, s'accontentaran amb augmentar l'agitació que fa temps comencaren a la seva antiga colònia del sud-oest africà, on les organitzacions nacional-socialistes funcionen amb gran disciplina.

Des del punt de vista europeu, Alemanya està molt inquieta davant del rearmament anglès. Els tècnics militars consideren que, actualment, el rearmament alemany no està encara complet. A més, Alemanya, militarment, ha de mostrar-se prudent per la manca de reserves alimentàries i els desacords de l'opinió pública, que obeeix una voluntat política implacable, però no un criteri unànime lliurement acceptat. Els alemanys temen que si l'esforç del seu rearmament es veu equilibrat pel rearmament francès, anglès i soviètic —i amb la reorganització defensiva d'alguns dels pobles d'Europa central— en un futur pròxim no solament el potencial militar no li concedirà avantatges a Europa, sinó que serà un dur handicap en la política de chantatge que ha vingut fent.

Von Ribbentrop no ignora que Anglaterra no cedirà cap de les colònies que té avui, àdhuc les que administra sota mandat. És molt pos-
sible, doncs, que l'ambaixador alemany parli —per primera vegada— de la possibilitat de transformar la guerra d'invasió espanyola en un conflicte a favor seu. Les colònies espanyoles continuen essent per a Alemanya un atractiu relativament fàcil.

Continua estrenyent-se el cercle de Montoro i Villa del Rio per les forces i els

Andújar, 13. — En la jornada
d'ahir no hi hagué més que lleuger
dretell als fronts de Montoro i Vi-
lla del Rio, que, com tots els altres
pobles limitrofs de les nostres lí-
nies, estan assetjats per les nostres
forces.

S'han presentat a les nostres lí-
nies alguns fugitius del camp fac-
cios, entre ells un noi de catorze
anys, orfe d'un directiu del Partit
Socialista, que fou afusellat a Cór-
dova. Fins a arribar a les nostres lí-
nies, la criatura hagué de recórrer
quaranta quilòmetres a través de
la serra.

Andújar, 13. — Prossegueix el pro-
veïment dels rebels que es troben
refugiats al Santuari de la Virgen
de la Cabeza, per l'aviació facciosa.
Avui els han llançat noranta pa-
quets, tots els quals calgut a les se-
ves línies.

Comentari estranger

L'"alliberador" i els alliberats
(De "Le Peuple")

Visites al Presi- dent Companys

Després que aquest matí ha tre-
ballat al seu despatx particular de
la Residència, l'honorable President
de Catalunya s'ha traslladat als de-
partaments oficials on ha rebut en
audiència una representació del Co-
mitè d'Empresa de «La Vanguardia»;
una comissió del Cos de Bombers
de Barcelona, i el senyor Ernest
Saludes que ha lliurat al senyor
Companys una carta d'efusiva i fra-
ternal salutació del President del
Govern d'Euzcadi, senyor Josep A.
Aguirre.

A la Secretaria de la Presidència
no han facilitat als periodistes cap
nova d'interès informatiu, tota ve-
gada que les notícies que es tenien
eren de normalitat.

Sequeixen les deser- cions al camp enemic

COMUNICAT DEL MATI DEL
CONSELLER DE DEFENSA A
S. E. EL PRESIDENT DE
CATALUNYA

«Circumscripció Nord.—Duels
d'artilleria a tots els sectors,
sense conseqüències per la nos-
tra banda. Les bateries enemi-
gues han estat emmudides per
les nostres.

S'han passat als nostres ren-
gles, procedents d'Almudévar i
Torresca, dos soldats i dos pa-
sans.

Circumscripció Centre.—Com-
bats de patrulles de descoberta
que han fet fugir a nùclis de
cavalleria rebel.

Circumscripció Sud-Ebre.—
S'han passat als nostres ren-
gles, procedents de Quinto, un
sergent i dos soldats amo ar-
mament.

A la resta del front, res de
nou.»

La columna Macià-Companys, militaritzada

E. R. C. l'ha posada a disposició del Consell de la Generalitat per tal que integri l'Exèrcit Popular

El Consell Permanent d'Esquerra Republicana de Catalunya conjuntament amb una representació de la Columna Macià-Companys, s'ha reunit especialment per a tractar de les qüestions que determinen la reunió passada al Palau de la Generalitat, i a la determinació de les representacions de tots els grups que formen l'actual Consell de la Generalitat, i ha acordat ratificar les conclusions acordades d'aquesta i al mateix temps significar la joia dels acords immediats del Consell de la Generalitat.

Atesa la urgència de procedir-se a la formació de l'Exèrcit Popular, l'Esquerra Republicana de Catalunya vol acudir-hi amb tot el seu entusiasme i amb completa deixada de partitisme i per això s'ha posat a la disposició del Consell de la Generalitat la Columna Macià-Companys perquè sigui immediatament militaritzada.

D'altres acords s'han pres que tendeixen a la incrementació del nostre Exèrcit regular, els quals seran portats urgentment a la pràctica.

I per últim, Esquerra Republicana de Catalunya fa constar d'una manera categòrica que tots els seus militants han d'acudir, sense cap mena d'excepció, a les crides de lleves que faci el Consell de la Generalitat, i s'ha d'expulsar fulminantment de tot el Centre del Partit aquell militant que incompleixi aquella obligació.

"Quan el proletariat vencerà serà el moment d'escollir, aleshores solament, el camí que més li convindrà..." (Garcia Oliver)

Simone Terry publica a «L'Humanité» un interviu amb Garcia Oliver: «Les seves declaracions, comenta la periodista, fetes després del discurs de Maurice Thorez, demostren prou que el desig d'unitat no és pas menys gran en els anarquistes que en els comunistes».

«Quan el proletariat s'ha lliurat a la lluita contra el feixisme, no hi ha cap raó que s'acordi, que es divideixi per diversos punts de mira ideològics. Quan hagi vençut serà el moment d'escollir, aleshores solament, el camí que més li convindrà. Mentrestant, per a combatre el feixisme, n'hi ha prou amb ésser proletari conscient del seu deure, que és abans que tot vencer el feixisme.

Nostres no som teòrics, sinó homes d'acció. És per això que avui la CNT sent tan vivament com la UGT la necessitat de la unitat. Tenim en aquest moment sobre aquest assumpte converses de les més fraternals amb els dirigents de la UGT. No queda més que trobar la fórmula del nostre acord. Per altra part, la nostra unitat es realitza pràcticament pels militants en la seva base, a cada fàbrica, a cada taller, a cada obra.

De tot punt evident que el proletariat no triomfarà, ni fins sobre el pla de la producció, sinó en la mesura que la seva unitat sigui efectiva. La unitat no és menys de desitjar en el pla polític que en el pla sindical. Nostres, els anarquistes, pensem, de més a més, que l'evolució històrica ens portarà, temps a venir, a la desaparició de tota els partits polítics. En aquesta perspectiva encara llunyana —afegeix Garcia Oliver somrient—, puix que no serà realitzada més que al final de l'evolució del destí del proletariat, volem guanyar la guerra contra el feixisme. Amb això us vull dir que les nostres relacions amb els nostres camarades comunistes són portades, temps a venir, a la desaparició de tota els partits polítics. En aquesta perspectiva encara llunyana —afegeix Garcia Oliver somrient—, puix que no serà realitzada més que al final de l'evolució del destí del proletariat, volem guanyar la guerra contra el feixisme. Amb això us vull dir que les nostres relacions amb els nostres camarades comunistes són portades, temps a venir, a la desaparició de tota els partits polítics. En aquesta perspectiva encara llunyana —afegeix Garcia Oliver somrient—, puix que no serà realitzada més que al final de l'evolució del destí del proletariat, volem guanyar la guerra contra el feixisme. Amb això us vull dir que les nostres relacions amb els nostres camarades comunistes són portades, temps a venir, a la desaparició de tota els partits polítics.

Altament, des del començament de la rebel·lió, hem combatut junts. En la unitat d'acció no havíem estat realitzada espontàniament des del 19 de juliol, tota seria ara al cementiri».

En tots els sectors del Centre, les forces lleials han conquistat noves posicions

Els rebels han tingut un miler de baixes al sector de Guadalajara

Madrid, 13. — Durant tota la nit l'activitat ha estat gran en els sectors més propers a Madrid, així com també en altres més allunyats de la capital de la República.

Els consellers de la Generalitat han conferenciat amb diversos ministres

València, 13. — Han arribat a la nostra ciutat els consellers de la Generalitat de Catalunya, senyors Terradellas, Comorera i Domènec, els quals han començat tot seguit a realitzar determinades gestions sobre les relacions econòmiques de l'Estat Central i la Regió Autònoma catalana.

"Mobilització general, servei militar obligatori i comandament únic", demana el Front Popular de València

València, 13. — Convocats pel Secretariat provincial de la UGT s'han reunit representacions de tots els Partits polítics del Front Popular i de Sindicats afegits a aquella central sindical, i han aprovat per unanimitat les següents conclusions, que seran presentades al Govern després de la grandiosa manifestació que se celebrarà demà:

Primera: Tot el poder per al Govern.

Segona: Mobilització general i servei militar obligatori per a tots els homes útils.

Tercera: Intensificació dels treballs de fortificació de les costes amb treball obligatori per a tota els mobilitzats.

Quarta: Creació d'una força indústria de guerra controlada pel Govern.

Cinquena: Comandament únic.

Sisena: Que el Consell Superior de Guerra completi la missió per a la qual fou creat.

Setena: Depuració de tots els càrrecs militars de responsabilitat, col·locant en els comandaments persones d'absoluta capacitat i lleialtat vers el règim.

Vuitena: Totes les armes llargues sota l'autoritat del Govern.

Novena: Creació d'una polícia marítima i de vigilància de costes eficaç.

Desena: Posar en marxa el Cos de Seguretat.

sector del Parc de l'Oest, després de les operacions en virtut de les quals prengueren les últimes posicions del Parc a l'enemic, s'han dedicat a fortificar les trinxeres i els parapets.

La situació de les forces de l'Exèrcit Popular és tan favorable per a la causa republicana, que tenen completament batuda i dominada la carretera de Castella, puix que ja han passat en alguns punts la línia del ferrocarril.

Pel que es refereix a la Ciutat Universitària, estan assetjats els nucs rebels que ocupen els tres únics edificis que queden al seu poder; i, per tant, la seva situació és molt anglosa, puix que han quedat desconnectats quasi per complet, ja que no tenen més que un sol punt per a establir la seva comunicació.

En aquest sector han aparegut

aquest matí dos aparells rebels de bombardeig i han intentat descarregar les seves bombes sobre les nostres posicions. Ràpidament han aparegut els nostres caçes i han impedit que els trinxers enemics poguessin realitzar el seu propòsit, però en defugir el combat no s'han ocupat més que d'allunyar-se de l'abast de les metralladores dels aparells de caca lleials.

Al sector d'Urea aquesta matinal ha hagut un combat d'alguna intensitat que ha durat des de les dues a les deu. Les forces republicanes han contrariat amb eficàcia per mitjà d'un cop de mà gràcies al qual s'han apoderat de dues cases que eren reduïdes rebels.

Al sector de Carabanchel hi ha hagut també activitat. Les forces de l'Exèrcit Popular han volat algunes reduïdes dels rebels. Els hem causat forces baixes i ens hem apoderat de material de guerra.

Durant la nit passada a tots els sectors propers a Madrid s'han res-

litzat cope de mà amb objecte de des- congestionar el front d'enemics, cosa que s'ha aconseguit. Per tant, durant la nit el front de les forces republicanes ha quedat més ampliat i més fort.

Pel sector d'Arganda continuen les operacions comandades ahir.

Les forces republicanes continuen els seus atacs per uns llocs i rebutjant contraatacs de l'enemic en altres.

L'alt comandament, a primera hora de la tarda, es mostrava satisfet de la marxa de les operacions.

A la província de Guadalajara es procedeix a fortificar les posicions que ahir l'enemic volia prendre a l'Exèrcit Popular.

Fet el recompte de les baixes de les forces rebels, aquestes arriben prop del miler, entre morts i ferits. L'aviació republicana realitza vols d'exploració damunt els fronts del centre, i en alguns llocs no troba enemic.

Eden afirmà que Espanya ha de disposar lliurement dels seus destins

PER ARA, EL DESTI QUE ANGLATERRA RESERVA A ESPANYA ES L'ASSASSINAT DE TOTS ELS ESPANYOLS A MANS DE LES HORDES FEIXISTES DE HITLER I MUSSOLINI

La qüestió es passarà temps... i dilluns es tornarà a reunir un comitè especial

Londres, 13. — El Comitè especial d'ambadors i experts encarregat d'examinar la qüestió del control de no intervenció, que celebrà la seva primera reunió el divendres passat, tornarà a reunir-se demà.

Als cercles oficials es recorda que

aquest Comitè fou constituït el dijous passat per tal d'examinar la situació creada per la impossibilitat en què es trobava Portugal d'acceptar el control de terra que França i la Gran Bretanya estaven disposades a acceptar.

Als mateixos cercles s'afegeix que actualment es realitzen esforços per tal d'aconseguir del govern portuguès suggeriments constructius ja que ningú no està convençut per les objeccions fetes pel govern de Lisboa a l'esmentat projecte».

Senyors Van Zeeland, Blum i Baldwin: Cal posar fi a aquestes atrocitats!

Brussel·les, 13. — El Consell general del Partit Obrer Belga ha adreçat als senyors Van Zeeland, Léon Blum i Baldwin, el telegrama següent: «EL CONSELL GENERAL DEL P. O. B., PROFUNDAMENT EMOCIONAT PELS BOMBARDEJAMENTS EFECTUATS CONTRA LA POBLACIÓ FUGITIUA DE MALAGA, US PREGA QUE INTERVINGUEU URGENTMENT PER POSAR FI A AQUESTES ATROCITATS.»

El Socors Roig Internacional, S.C., obrirà una nova instal·lació sanitària a Barcelona

Dintre de pocs dies, s'obrirà una nova instal·lació sanitària, instal·lada al Passeig de Gràcia, 1. Aquesta instal·lació constarà de diversos serveis i seran els més moderns i ben equipats, la sala de neurològia i ginecologia, sala de pediatria, sala de dermatologia, sala de radiologia, etc. Aquesta clínica pertany al Socors Roig Internacional i hom assistirà aquells que portin un volant del Comitè Local, en el qual consti la seva condició de refugiada o de militant. Aquesta darrera, sempre que no sigui ferida de guerra, haurà d'entendre's a unes condicions molt baixes per tal de fer ús de la instal·lació. Aquestes condicions es donaran a conèixer dintre d'un breu espai de temps.

Pagament dels havers als mestres del Cenu

El proper dimarts, dia 16, i per l'establiment del Departament de Cultura, seran satisfeits els havers dels Mestres de la Generalitat que actuen en els nous grups escolars, i que funcionen d'acord amb el pla del Consell de l'Escola Nova Unificada.

KENNEL DE SARRIA

Demà a dos quarts d'onze del matí. Tarda, a les quatre i cada dia.

GRANS CURSES DE LEBRERS

Demà, a les quatre i cada dia.

La jornada futbolística de demà

PARTITS DE LA LIGA VALENCIA-CATALUNYA
Barcelona - Castelló.
Granollers - València.
Ourense - Lleida.
Olimpiac - Espanyol.

PARTITS AMISTOSOS

Lugo - Europa.
Garcia - St. Andreu.
Júpiter - Martinec.
Sabadell - Horta.
Marenda - Badalona.

CANODROM-PARK

SOL DE BAIX CONTROL OBRER

Demà, a les deu del matí i a les quatre de la tarda

Grans Curses de Llebrers

Tramvies: Línia 7 i 15. Autobusos: Línia E

Va morir a Venècia...

Avui ja cinquantu-quatre anys que Ricard Wagner moria a Venècia. Avui ja anys que l'existència gloriosa, immortel, s'esmorzeia i s'apagava tota el cel d'aquella Itàlia, que, molt diferent d'ara, sabia obrir els braços generosos a les grans figures de l'art que a ella acudien cercant el recer únic del seu clima, del seu ambient.

Wagner, abans de morir, volgué revivir el costat de Cosima les hores felices d'ella seva joventut tempestuosa, aquelles hores llunyanes, passades prop de les aigües immobils i tranquil·les...

Wagner, abans de morir, volgué revivir el costat de Cosima les hores felices d'ella seva joventut tempestuosa, aquelles hores llunyanes, passades prop de les aigües immobils i tranquil·les...

TRANQUIL·LITAT A TOIS ELS FRONIS

Madrid, 13. — El general Miaja ha rebut a tres quarts de tres de la tarda els periodistes, després d'acabar la reunió celebrada per la Junta delegada de Defensa de Madrid.

«No hi ha novetats —ha dit tel general—, la tranquil·litat és completa a tots els fronts.

Com sigui que un periodista na aludí al títol que s'ha sentit al sector del barri d'Urea, el general Miaja ha respost:

«No ha tingut importància. Han estat un cope de mà nostre perquè l'enemic vegi que no ens adormim.

València - Catalunya

«Desde el 19 de julio, hemos vivido una situación de tirantes, de sabotaje incluso entre Madrid y Barcelona. Esa tirantez dura todavía. Se podría escribir un grueso volumen sobre la actitud del Gobierno central respecto a Cataluña y estamos seguros de que se harían revelaciones que horrorizarían.

Hemos sufrido por esa actitud tan directamente y hemos visto tan de cerca las cosas que no queremos ser jueces y parte. Que el porvenir juzgue con más serenidad a unos y a otros.

Lo que nos interesa hacer constar es que sin un buen acuerdo, sin una estrecha colaboración del Gobierno central con la región catalana, se pierde la guerra y, por tanto, se pierde la Revolución.

Muchos intereses, burocráticos, militares, de orden político, etc., se han opuesto a esa buena armonía ineludible. Que sean barridos todos. Si el divorcio y el sabotaje y la incompreensión entre Cataluña y el Gobierno central subsisten, entonces, ¡buenas noches! Sólo nos quedará el recurso de caer dignamente, estatuyendo un ejemplo ante el mundo que observa con las brisas cruzadas nuestra tragedia.

Nuestros comprendemos que la colaboración del Gobierno central nos hace falta para desarrollar todas nuestras posibilidades. Que el Gobierno central comprenda que sin el aporte activo y entusiasta de Cataluña no se puede ganar la guerra.

(Fragment d'un article de D. A. de Santillán a «Solidaridad Obrera».)

Segueix la provocació nazi

Berlín, 13. — Goebbels ha fet avui unes afirmacions que han causat gran impressió en els cercles diplomàtics. Tals declaracions, tant pel to que han estat pronunciades com pel fons d'aquestes, segueixen la trajectòria de la política de provocació nazi.

Entre altres coses, el ministre de la Propaganda, ha dit:

«Ens osem enèrgicament que el bolxevisme faci de l'Oest d'Europa i d'Espanya un trampolí per als seus fins.»

Goebbels ha afegit:

«Si Txecoslovàquia ens retreu pretenent que els seus aerodroms militars són bases militars roges, contestarem: Cap de les nostres personalitats dirigents no ho ha pretès, però Txecoslovàquia no podrà negar que ha acabat amb la URSS, una aliança militar i que en cas de guerra posaria els seus aerodroms a disposició de la Rússia soviètica.»

Parlant de Danzic, Goebbels declara:

«Tenim l'esperança que la qüestió de Danzic serà molt aviat solucionada una vegada per totes.»

Mentre els Comitès i sots-Comitès es reuneixen a Londres

A MALAGA HAN DESEMBARCAT MES TROPS ITALIANES

Gibraltar, 13. — L'Agència Reuter anuncia que avui han desembarcat a Malaga mil italians, que s'uniran a les forces que pretenen marxar contra Almeria.

Al·ludint als rumors de guerra, el ministre de Propaganda afegeix:

«No hi haurà guerra. El dia 30 del passat mes de gener, Hitler allargà la mà en senyal d'amistat a França. Quina altra cosa li queda per fer? No tenim reivindicacions territorials a presentar a França.»

Ha acabat parlant de l'obsessió nazi, o sigui la qüestió del bolxevisme, i ha dit:

«Alemanya sabrà impedir que Moscou precipiti Europa al caos. Ho proclamem formalment.»

Desteta enemiga al Nord de Guadalajara

Els feixistes deixaren prop de 250 morts al camp de batalla

Madrid, 13. — «Política», en la seva impressió dels fronts, diu així:

«Com era de preveure, els feixistes atacaren en quasi tots els sectors del front del Centre. En una, amb l'esperança de recobrar les posicions perdudes el dia anterior; i

en altres, estimulats sense dubte per un recent èxit obtingut al front Sud. Però tots els seus esforços fracassaren.

Al Parc de l'Oest pressionaren polser amb major violència que mai. És aquí on en aquests últims temps han vist perdre les seves posicions un dia darrera l'altre, i per això posaren més obstinació que en altres llocs.

Els militians de la República no s'engonçren per l'espectacularitat de l'atac i totes les posicions, afortunadament, els nostres els van mantenir íntegrament.

Al sector del Jarama, que ara pre- ocupa principalment, també els feixistes veleren frustrats els seus propòsits; i en alguns punts les nostres tropes milloraren les seves posicions. Però on els feixistes sofriren major castig fou al nord de Guadalajara, on, després de rebutjar el seu atac, quedaren sobre el camp més de dos-cents cinquanta homes.

Sense regatejar mèrits a les forces terrestres, els nostres elogi han d'anar dedicats avui a la gloriosa aviació republicana. Sols al sector d'Arganda foren abatuts set aparells

enemics. Els nostres avions, amb una valentia i una pericia excepcionals, posaren fora de combat set avions contraris, amb els quals pensaven ajudar l'atac per terra.

La jornada feliç d'ahir, igual que l'adversitat de la dies, no ens farà perdre la serenitat. Segurament els grans contingents d'alemanys i italians que els feixistes segueixen impo- portant, seran enviat aviat contra Madrid; i aleshores serà quan la capital d'Espanya tindrà ocasió de revalidar el títol d'Admiració del món, que ja té guanyat. Per a això s'ha de comptar amb la voluntat de vencer; i els nostres milicians sabran obeir amb una disciplina exemplar».

Els Ferrocarrils Catalans faran un minut de parada la Puda de Montserrat

Accedit al requeriment que li ha estat fet pel Consell de la Gastro- nomia del Departament de Provel- laments de la Generalitat de Catalu- nya, el Comitè d'Exploiació es com- pta a posar en coneixement del pù- blic en general que ha acordat as- signar a partir del dia 16 de l'ac- tual un minut de parada a tots els trens de viatgers al Baixador de la Puda de Montserrat, per tal de fa- cilitar la comunicació amb els re- fugiats de guerra que es troben en el dit lloc.

8.540.057'10 pessetes

de la quantitat recaptada fins al dia 11 de febrer corrent a la Conselleria de Defensa a profit de les víctimes de la sublevació feixista. SEQUEIXEN ELS DONATIU.

Les mares de Düsseldorf

El líder parlamentari del laborisme britànic, major Attlee, ha interpellat el seu Govern a la Cambra dels Comuns, i li ha denunciat que durant les últimes setmanes, han desembarcat a Espanya molts milers d'alemanys i italians, destinats a les forces rebels. I ha afegit que aquests contingents es componen de tropes regulars i no de voluntaris, com aparenten creure els senyors del Comitè de no intervenció de Londres.

Gairebé a la mateixa hora en què es registraven aquests successos simptomàtics, la premsa europea publicava informacions de la frontera alemanya relatives a l'efecte que està causant en el poble alemany la continuïtat sortida cap a Espanya de soldats i classes tramposos per Hitler, per tal d'ajudar Franco. Ja han caigut al nostre país alguns milers de joves alemanys que foren trets de les seves casernes on complien el servei militar, embarcats sense cap explicació i desembarcats a Cádiz o la Corunya. Sense que sabessin per què, es varen trobar bruscament als camps de batalla castellans o andalusos i llançats, en formació compacta, al comandament d'oficials de la seva mateixa nacionalitat, contra les línies republicanes de Madrid, Màlaga i Còrdova. Obel·len, perquè el títol porta l'obediència a la sang i perquè ni per un moment s'haurien llurats dels llaços de ferro de la disciplina i de la coacció de l'uniforme. Lluitaren i moriren per una causa que desconexien, sobre terres estranyes, davant d'enemics ignorats, dels quals no havien rebut, individualment o personalment, cap greuge. I les seves famílies reberen, al cap de pocs dies, un comunicat del ministre de la Guerra de Reich que deia així: «El vostre fill ha resultat mort en un accident casual, durant unes maniobres militars».

Són ja diversos milers les famílies alemanyes que han perdut un fill «en maniobres militars», des del novembre al gener. I, naturalment, encara que la premsa no diu res, s'ha acabat per saber la veritat. I hi ha hagut manifestacions de mares a Düsseldorf i altres ciutats de la Baixa Alemanya i també a l'Alemanya del Nord, sobretot a Berlín i igualment a Baviera. Especialment, la manifestació de Düsseldorf fou impressionant. Les dones que, en nombre crescut, l'organitzaren i engrossiren, portaven cartells on es llegia: «Volem que ens tornin els nostres fills». La policia va sortir al seu encontre i va voler dissoldre-les. Elles no ho volgueren i hi hagueren càrregues, ferits i detencions. L'excitació continuava i ja és popular a Alemanya la pregunta que segueix, feta malintencionadament, quan es parla d'algué que ha mort: «Ha estat en unes maniobres?».

Aquests alemanys que vénen a Espanya per ordre superior i aquests italians als quals es treu del seu país dient-los que van a Abissínia, i després se'ls transporta a Cádiz i se'ls porta contra Màlaga, són, segons el Comitè de no intervenció de Londres, i segons lord Cramborne, voluntaris moguts per un ideal polític.

Però les mares italianes i alemanyes no seran, segurament, de la mateixa opinió...

Un català

II - Amb les milícies basques, pels fronts del Nord

Aquest país, decididament, no és escenari per a la guerra. Es tot mas d'ont i es ja difícil associar la visió d'aquestes terres prades, d'a-

quests pobles de pescadors arran del Cantàbric, que escumeja i enganxan els roquissos i les platges amb tot el que la guerra representa. Hom

sent ací més viu i punyent el contrast de la natura i de tot el que és vida, amb la mort i la desolació de la guerra...

Camí del front

El nostre automòbil, sortit a primeres hores del matí de Bilbao, avança zigzaguejant la carretera que domina la costa cantàbrica. Els pobles de Galdacano, Amorebieta, Guernica i Lekeitio es deixen enrera, aparentment quiets a la febre de l'acció guerrera, però en el fons s'agitats també pel col·lapse de la lluita i mort que ens ha estat plantejada. Els controls de Lekeitio ens fan comprendre millor que hom s'apropa a les línies de foc... Ben aviat el repicquel una mica lluny de les metralladores i el brogit intermitent de la fusileria ens assaguen la proximitat del teatre de la lluita. La bellesa una mica feréstega de la costa esdevé ara, de sobte, molt més imponent enmig d'aquest ressò de lluita.

Els guerrers d'Euscadi

En el moment de baixar de l'automòbil per dirigir-nos a les posicions, som presentats al comandant d'aquestes. És un muntanyà bru, amable i sever alhora, nacionalista com totes les milícies que guarnitzen aquestes posicions. Aquests guerrers d'Euscadi són quelcom diferent de tots els altres homes que arreu de la Península lluiten a favor de la causa de la República i de l'antifeixisme. Els veig com a herois llegendaris, combatent amb la fe i la convicció d'ésser justos i bons. Porten sobre el pit l'escut acolorit del seu Euscadi, pel qual els donen la vida amb un somriure als llavis. Aquest home que ens acompanya per les avantguardes, amb una pistola al cinyell, i els altres que anem trobant, que vigilen atents el més lleu moviment de l'enemic, en els nusos de metralladores o en els parapets amb el fusell prest, són d'aquesta mena. Són com uns romàntics de la lluita, i els que porta a combatre per les muntanyes, com feren els seus avantpassats per la defensa d'aquest poble mil·lenari...

La vall entre dos focs

Les posicions més avançades dominen perfectament les de l'enemic. Enmig hi ha la vall, on, entre dos focs, hi ha encara les acacerioses habitacions per aquests camperols que semblen no preocupar-se massa de la guerra. Els soldats de la República hi estan entaulats. Fins ací han baixat diverses vegades els homes d'un costat i de l'altre a cercar llet, formatge i altres queviures, dels quals disposen aquestes cases. Seguint el

als fronts d'Euscadi i Astúries

cur de la vall hom podria sortir al poble mariner d'Ondarroa, el qual caldria perfectament des d'ací. A les carenes d'enfront hi ha els parapets enemís, des d'on al més lleu moviment nostre ens hostilitzen. Ara mateix, a la vista, segurament, de la nostra anada per les avantguardes i del moviment que això comporta, el dispar del fusell ressona fortament a la vall. Uns moments més tard els dispar es succeïxen i es multipliquen, i les bales passen ziuant per sobre els sacs del parapet. Les nostres metralladores, en acció, fan emmurdrir ben aviat els requetés i falangistes que hi han enfront nostre.

Ernest SALADES

Retorn a Bilbao

Descendim després cap a la costa, fins arran mateix del Cantàbric. Totes les nostres línies estan perfectament fortificades i vigilades. És verament impossible tot intent enemig per aquest costat. A tota la costa, també, hom vigila constantment tota possibilitat d'un atac marítim. Res no hi ha a ténor, doncs, en aquest front.

Des de fa molts dies no es desentrotlla cap acció d'importància en tot el sector. Hi ha la calma aquesta

Bilbao, febrer. (Exclusiu per a ULTIMA HORA.)

Llegiu dilluns el tercer reportatge: **LES MILÍCIES BASQUES AL FRONT D'OCHANDIANO**

(Vegeu el reportatge anterior en la nostra edició d'ahir)

Després de rebutjar un violent atac al front d'Arganda, l'exèrcit republicà avança en diversos fronts

Ha estat presa una de les muntanyes de Vaciamadrid

Madrid, 13. — Després d'un violent atac llurat al front d'Arganda, les tropes feixistes, constituïdes en llur major part per soldats alemanys i italians, intentaren avançar per la zona de San Martín de la Vega. Per això el feixisme llançà per aquest lloc nombroses batalions i catortes tancs. Els soldats de la República, no solament resistiren un

violentíssim atac, sinó que avançaren en diversos punts. Els nostres combatents, la moral dels quals és elevadíssima, han pres una de les muntanyes de Vaciamadrid i continuen a poc a poc, però victorials, l'avanc de les nostres tropes. Al lloc d'aquest front que es considerava com més perillós, les nostres forces han immobilitzat l'en-

emic, les baixes del qual són moltíssimes. Quan la resistència dels soldats de la República feia fracassar tots els intents de l'enemic, la criminal aviació bombardejà les nostres posicions de segona línia. La gloriosa aviació republicana entaulà combat i el resultat és ja conegut.

En atacar les nostres posicions d'Abanade, els facciosos tenen prop de cinc-cents baixes

Brihuega, 12. — El matí d'avui l'enemic ha atacat les nostres posicions d'Abanade, posant en joc tota mena d'armament.

Les nostres heroiques forces esperaven parapetades que s'apropessin els enemics, molts dels quals avançaven en visible estat d'embriaguesa. A una distància de cent metres estacionats començaren a funcionar les metralladores, que seguien funcionant sense interrupció durant més de sis hores.

Aviat s'observà la seva efecàcia. Un cop contingut l'enemic s'arribaren els cosos dels seus rengles i en haver de repicar-se deixaren els cadàvers abandonats al camp. Des de les nostres línies hom pogué veure que el nombre de baixes superava

tes pels facciosos s'aproximava al mig milier.

A dos quarts de set de la tarda l'enemic encara no havia pogut retirar llurs morts del terreny.

La jornada d'avui ha estat magnífica per a l'exèrcit popular i mereix remarcar-se l'actuació serena i valenta de la 72ª brigada que, amb gran disciplina, ha secundat les ordres de l'Alt Comandament que ha dirigit l'operació.

L'aviació enemiga practicà un reconeixement sobre les nostres posicions.

En els altres sectors d'aquest front no hi ha res de nou.

Línia de foc: Canons, metralla i coratge i decisió per a vencer els traidors i els impostors.

Però si la retaguarda se succeïa i l'economia, allunyant els diners del control de l'Estat, s'empra tancant els ulls a la realitat i creient que arriba l'hora del fest, ni al front hi haurà caïens, ni els nostres milicians no podran tenir coratge per a la lluita, perquè els faltará el paí.

Guerra i Provelment, igual a l'economia.

(Federació Catalana de Treballadors de Banca, Borsa i Estalvi). (U.G.T.)

13 de febrer del 1837. Madrid. Dilluns de Carnaval. Dos quarts de nou del vespre. Carrer de Santa Clara, número 3, segon pis. Mariano José de Larra s'ha disparat un tret al peu. En una modesta cambra, el cos de l'autor de «Todo el mundo es Carnaval» reposa, indiferent a la farsa multicolor i bulliciosa.

A través del Madrid fred, en el qual les màscares exhibeixen l'estupidesa de les seves piruetes, es difon la notícia. Arriba al Farnassio; salta al cafè de Venècia, a la botelleria de Canosa, al teatre del Príncep... Larra s'ha suïcidat! Lolita Armijo, una dona bondadosa i bella, no l'ha sabut comprendre. «Els morts —havia dit Larra— tenen llibertat; l'única llibertat sobre la terra» (Era un gest vertherià o l'epítig d'un procés d'escepticisme?)

En aquella època a Madrid es publicaven els o set diaris. «No hay periódicos bastantes» —deia Larra— acaso perquè no hay tampoc lectors bastants. Tots eren grisos, uniformes, mancats d'originalitat. «Els periódicos —deia també Larra— són com els joves de Madrid: no es diferencien més que pel nom». Per a ell, que coneixia la vida i el pensament dels altres palaços, la missió del periódico consistia, per damunt de tot, a cantar les veritats.

Mal ningú no s'havia atrevit a parlar amb claredat. La vida espanyola era tot confusió, incoherència i desordre. No es feia res, ni passava res. Semblava tanmateix que la gent tingués por de bellugar-se. Era el país més trist del món. «Tot hom toca la guitarra» —escriu Voltaire—, però la tristesa està escampada per la fac d'Espanya.

Larra es disposava a provocar un desvetllament començant per exposar els seus periódicos en els quals escrivia, els innombrables defectes que s'ofereien als seus ulls. Calla que la literatura abandonés el caràcter llim-

tat i particularista; que les fondes deixessin d'ésser locals incòmodes, obstruïdes i mal decorats; que els espanyols fossin persones sociables; que els cotxes de punt no continuessin tan fastigosos i plens de pols; que el servei de correu marítim amb normalitat i no fos més ràpid portar una carta a mà que llançar-la a la bústia; que els funcionaris de l'Estat treballassin i no deixessin res per a l'endemà... El «Café del Príncipe» —on Larra havia passat tantes hores en la seva tertúlia «El Farnassio» — el qualificava de «café puercu, reducido y opaco». El seu famós article «Pesadilla política», era una glossa admirable del mot «qualis» com a símbol de la mediocritat ambiental. Deia Larra que a Espanya no hi havia res que fos complet. Que fins als edificis no veia l'edifici complet. En efecte: palau inacabat, teatre començant, hospital fragment, museu incomplet... Larra reclamava energia, vitalitat, esforç. El seu romanticisme no es perdia en clars de lluna. Aspirava a una altra més pura, més plens d'oxigen polític i intel·lectual.

III
El primer intent periodístic de Larra és «El duende satírico del día». Nasqué el març del 1829, i dula per lema el vers de Boileau: «Des sottises du temps, je compose mon fiel». És tracta d'una publicació exclusivament seva. Ell era l'única redactor. Des d'aquelles pàgines Larra deia sempre les veritats —les que la censura li permetia dir— per amargues que fossin. El seu esperit dinámico, liberal, europeista, no es resignava a immobilitzar-se en aquella hora trista d'Espanya —postimeres del regnat de Ferran VII— aclaparada per totes les mitjanes. Però, precisament per la floable intenció de Larra, en el sentit de vitalitzar l'existència espanyola, la vida de «El duende satírico» fou efímera. El Govern, a causa de les pressions dels periódicos —Josep M. Carrero, entre altres—, als quals Larra havia atacat amb delit, decretà la suspensió del periódico, al mes d'agost del 1829, quan només n'havien aparegut cinc números. Larra es consagrà de nou als versos.

Tres anys després —agost del 1832—, instal·la en l'experiència periodística. Llançà «El pobreto hablador», financat i redactat per ell. Aparentment sense data fixa, en quèderna d'octau menor. «El pobreto hablador» com «El duende satírico», fou acollit amb interès i simpatia. La gent corria a les llibreries en saber que havia aparegut un altre número d'aquells periódicos satírics, i esgotava els seus exemplars. El secret de l'èxit consistia, especialment, en l'estima que Larra professava a la sinceritat. Per això aconseguí la màxima popularitat periodística, quan el periódico semblava ésser encara una cosa al marge de la literatura.

IV
Larra ensopagà amb una sèrie de dificultats: amb l'ofensiva d'aquells homes contra els quals dirigia justificats atacs; amb la censura governativa de premsa; Larra se'n desopressava. En l'article que dedicà a «El al de las niñas», lamentava que l'esperit repressor hagués ofegat en aquest país, durant tants anys, el vol de les idees. Larra, doncs, sentia una obsessió per la censura. Deia que, essent la paraula la representació de les idees, ho era també del progrés dels pobles, i, per tant, no sols era antiliberal posar obstacles al llenguatge, sinó que constituïa un acte antipatriòtic. És cert que amb la censura de premsa hi anava guanyant la tècnica literària, perquè l'escriptor es veu forçat a la subtilitat. Però sovint hom cau, fatalment, en l'escamoteig de la realitat. I Larra creia que per a mentir més valia no escriure.

En l'època de Larra, com en tantes altres de la història d'Espanya, els governs tenien escassa força moral i, per això, perquè eren dèbils i no es recolzaven en l'opinió, estaven impossibilitats de permetre la lliure expansió de les idees. «El pobreto hablador» en sofí les conseqüències. Els catorze números que publicà sota el ministeri Calomarde aparegueren força mutilats per la censura. Fins que Con Bermúdez, que havia substituït Don Tado, i que era l'home del «duende» i del despotisme il·lustrat, acabà amb el periódico de Larra el mes de març del 1833.

Larra actuà encara en el periódico. Fé la crítica teatral a «El Correo de las damas», en substitució de Mesonero Romanos, que havia emprès un viatge a l'estranger. Larra signava amb la primera lletra del seu cognom. Però volia fer-ho amb el pseudònim com tants altres escriptors, sobretot els qui, com ell, correvan el perill de la censura. Solmeté el cas a la seva penya i s'entaula una discussió fins que l'autorització veu de Grimaldi llança el nom de «Figaro», que Larra acollí amb entusiasme.

El gener del 1833 entrà a formar part de la «Revista espanyola», fundada l'agost anterior per Josep M. Carrero. Aquest, que havia fet suspendre «El duende satírico» en una de les seves «Cartas españolas» deia, referint-se a Larra, que amb quatre dígits malignes i quatre sagetes ben disparades, qualsevol diable podria col·locar-se en còmoda postura per a dir el que li semblés. Però Carrero canvià de criteri, perquè sol·licitava, com hem ressenyat, la col·laboració del apòcre d'abans per a la seva revista.

Larra va escriure també a «El Observador», diari liberal dirigit per Alcalá Galiano, i el novembre del 1836 ingressà a «El Redactor General» i «El Mundo». L'empresa d'aquella publicació li abonà quaranta mil rals anuals per dotze articles cada mes.

El qual volgué estudiar la societat espanyola del decenni que acaba pel febrer del 1837 naurà d'acudir a la col·lecció d'articles de Larra. Menys discursiu que Mesonero, Larra ens deixa el millor panorama pintoresc de l'època del romanticisme.

V
La notícia de la mort de Figaro no fou coneguda —per amarga ironia— pels periódicos, fins al cap de quaranta-vuit hores i aquella periódica feren constar només que havia mort un distingit escriptor, conegut per uns graciosos articles. Enlla de les fronteres, la incomprensió i la ignorància van fer escriure coses més divertides. «Le Voleur del 5 de març del 1837, deia: «Larra tenia la mania de creure que la reina regent estava enamorada d'ell; li escrivia sense obtenir mai una resposta. El senyor comte de Larra, per això, decidí suïcidar-se. Ha estat trobat a la seva cambra, regat de sang, amb una pistola a les mans, davant del retrat de la reina Cristina...»

I. M. LLADO FIGUERES